

Tisdagen den
22 januari 1974

*Om vidgad dispens
från kommunernas
sophämtningsskyldighet på lands-
bygden*

Tisdagen den 22 januari

Kl. 16.00

§ 1 Justerades protokollen för den 11 innevarande månad.

§ 2 Upplästes följande till kammaren inkomna ansökningar:

Till riksdagens kammare

Härmed får jag anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 22-25 januari 1974 för besök hos franske utrikesministern samt deltagande i möte med Europarådets ministerkommitté i Strasbourg.

Stockholm den 17 januari 1974

Sven Andersson

Till riksdagens kammare

Härmed anhålles om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 23/1-1/2 1974 på grund av utrikes resa.

Stockholm den 20 januari 1974

Anders Wijkman

Kammaren biföll dessa ansökningar.

§ 3 Om vidgad dispens från kommunernas sophämtningsskyldighet på landsbygden

Herr jordbruksministern LUNDKVIST erhöll ordet för att besvara herr *Strindbergs* (m) i kammarens protokoll för den 11 januari intagna fråga, nr 11, och anförde:

Herr talman! Herr Strindberg har frågat om jag är beredd att medverka till ökade dispensmöjligheter för kommunernas sophämtning på landsbygden för att därigenom undvika de ofta mycket drivmedelskrävande körningarna med sophämtningsbilar i kommunernas ytterområden.

Dispens för kommunen från skyldigheten att hämta sopor kan lämnas av länsstyrelsen. Som grund för befrielse anger lagen att särskilda skäl skall föreligga.

Om kommunen eller kommunens entreprenör på grund av särskilda omständigheter har svårighet att genomföra den beslutade hämtningen av sopor finns möjlighet för kommunen att själv besluta om ändring av hämtningsintervallerna. Självfallet måste därvid sanitära och andra hänsyn beaktas.

Herr STRINDBERG (m):

Herr talman! Jag tackar jordbruksministern för svaret på min fråga. Det är ju inte obekant för jordbruksministern att alltsedan vi fick denna

Tisdagen den
22 januari 1974

*Om vidgad dispens
från kommunernas
sophämtningsskyldighet på lands-
bygden*

lag 1970 har irritationen varit stor, inte minst ute på landsbygden, över den här sophämtningen.

Jag kan instämma i den allmänna kritik som har förekommit, men det är inte ur den aspekten som jag tagit upp problemet i dag. Irritationen, vilken som sagts förut var stor, har blivit ännu större i dag när vi försöker att på olika områden spara energi och drivmedel. Man skall diskutera med myndigheter om tilldelning för att kunna få köra sin bil ute i glesbygderna i tillräcklig omfattning. Det gäller att få drivmedel till traktor och t. o. m. till motorsåg. Samtidigt kör då stora energikrävande sophämtningsbilar runt på landsbygden, ofta utan att egentligen ha så förfärligt mycket sopor att hämta. Detta är naturligtvis irriterande.

Jag är medveten om möjligheterna till dispens, men det är en byråkratisk och tidskrävande åtgärd. Vad jag egentligen hade hoppats var att denna fråga kanske skulle stimulera statsrådet till att ta ett initiativ till att man rimligtvis i det läge vi nu har skulle försöka begränsa den här sophämtningen där den inte är oundgängligen nödvändig. Jag kan hänvisa till ett flertal insändare och artiklar från olika håll i vårt land, som visar vilken negativ effekt den här saken har rent psykologiskt i ett läge då vi i övrigt skall spara på energi och drivmedel.

Även om vi skall spara på energi på alla områden, skall man kanske inte från statsmakternas sida göra det när det gäller att stimulera kommunerna att vidta åtgärder på detta område. Jag tror att det är mycket angeläget.

Herr jordbruksministern LUNDKVIST:

Herr talman! Denna fråga sönderfaller i två delar. Den första gäller det som kan ha samband med bensinransoneringen. Som jag angivit i mitt svar kan kommunerna, om de på denna väg kan göra besparingar och det finns omständigheter som talar för att de bör göra det, besluta om ändring i hämtningsintervallerna. Dock anses det angeläget att bevilja allmänna ändamål av detta slag bensintilldelning.

För det andra har jag upplevt det så att vissa problem är förknippade med den lagstiftning som vi har fått. Jag kan redan nu säga att det pågår inom jordbruksdepartementet en översyn på grundval av erfarenheterna av tillämpningen av den nya lagen. I samband med denna översyn kommer vi att pröva om det finns anledning att i något sammanhang ändra på de bestämmelser som för närvarande gäller. Den kritik som jag förstår att herr Strindberg vill ge uttryck för över vissa företeelser i lagstiftningens spår har vi alltså redan beaktat inom departementet.

Herr STRINDBERG (m):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet för det senaste beskedet. I samband med att vi i höstas diskuterade jordbruksutskottets betänkande nr 30 deklarerade man nämligen från regeringen och från socialdemokraterna att det med hänsyn till den korta tid som renhållningslagen hade varit i kraft inte fanns någon anledning att göra någon översyn. Jag är tacksam för det besked jag nu fått.

Vidare säger statsrådet att kommunerna, i den mån de vill vidta sådana åtgärder som vi diskuterat, också har möjlighet att göra det. Det är gott

och väl men jag tror t. o. m. att det hade varit värdefullt att de hade fått en stimulans uppifrån för att verkligen göra detta. Det är ett sådant initiativ jag skulle ha önskat från herr statsrådet.

Herr jordbruksministern LUNDKVIST:

Herr talman! Vi har under den oljekris som för närvarande råder upplevt att man på alla håll är mycket angelägen om att försöka åstadkomma de besparingar som kan vara rimliga och möjliga, och jag har på den här punkten stort förtroende för kommunernas eget omdöme. Jag tycker inte att staten i alla sammanhang behöver komma med pekpinna till kommunerna. Jag är övertygad om att kommunerna själva kommer att medverka, såsom sker på alla andra håll i vårt samhälle i dag, till att försöka spara energi och olja i största möjliga utsträckning.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 4 Föredrogs och hänvisades Kungl. Maj:ts proposition nr 9 till jordbruksutskottet.

§ 5 Föredrogs och hänvisades motionerna
nr 139–142 till konstitutionsutskottet,
nr 143 till finansutskottet,
nr 144 till skatteutskottet,
nr 145 till socialförsäkringsutskottet,
nr 146–150 till skatteutskottet,
nr 151 till justitieutskottet,
nr 152 till försvarsutskottet,
nr 153 och 154 till socialförsäkringsutskottet,
nr 155 punkten 2 till skatteutskottet och i övrigt till socialförsäkringsutskottet,
nr 156–158 till socialförsäkringsutskottet,
nr 159–165 till socialutskottet,
nr 166–168 till kulturutskottet,
nr 169–172 till utbildningsutskottet,
nr 173 och 174 till trafikutskottet,
nr 175 till jordbruksutskottet,
nr 176–180 till näringsutskottet samt
nr 181–183 till inrikesutskottet.

§ 6 Föredrogs och bifölls interpellationsframställningen nr 26.

§ 7 Herr talmannen meddelade att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och 2 skulle uppföras sist på föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

Nr 8

Tisdagen den
22 januari 1974

*Om vidgad dispens
från kommunernas
sophämtningsskyldighet på lands-
bygden*

Tisdagen den
22 januari 1974

*Utsträckt
motionstid*

§ 8 Interpellation nr 27 ang. vården på förlossningsavdelningarna

Ordet lämnades på begäran till

Fru HAMBRAEUS (c), som yttrade:

Herr talman! Tron att människan mår bra av att vara passiv mottagare av vård håller på att överges. Det är viktigt för hälsa och harmoni att individen själv tar aktiv del i det som händer henne, både vid sjukdom och vid barnsbörd. Många som arbetar inom sjukvården bejakar utifrån sin yrkeserfarenhet de nya signalerna som kommer från forskningen om en ny syn på patientens aktiva deltagande och skulle vilja anpassa vården efter dessa.

Ibland kan emellertid trögheten att förändra rutiner, som byggts upp för att lösa obetydliga eller icke längre aktuella problem, hindra en förnuftig utveckling av vården. På förlossningsavdelningar är det t. ex. rutin att man genast efter födseln tar bort barnet från modern för att behandla ögonen (förebyggande av ögonskada om modern har gonorré), tvätta barnet och klä det. Härigenom hindrar man modern från den ursprungliga, fysiskt omedelbara hudkontakten med barnet som förmodligen kan underlätta ett positivt förhållande mellan mor och barn för framtiden. Gonorré borde kunna diagnostiseras före förlossningen. Det salvliknande lagret som barn har när de föds kan inte rimligen vara ohygieniskt så att det behöver tvättas bort genast. Det verkar snarare troligt att det är till för att skydda barnets hud.

När barnet kommer från den 37-gradiga värmen i moderns kropp till rumstemperatur tycker man att barnet borde frysa och vill klä på det. Det verkar inte orimligt att modern har en spontan längtan att värma och skydda den lilla hjälplösa varelsen i sin famn och att upplevelsen av att hon själv förmår tillfredsställa barnets livsbehov är viktig för att ge henne det självförtroende hon behöver för att kunna skapa ett varmt, tryggt förhållande till sitt barn.

Under hänvisning till vad som anförts hemställes om kammarens tillstånd att till herr socialministern få ställa följande fråga:

Ämnar statsrådet se över rutiner och bestämmelser vid förlossningsavdelningar beträffande den första kontakten mellan mor och barn så att sjukvårdspersonalen inte hindras förändra vården efter nya erfarenheter och vetenskapliga rön?

Denna anhållan bordlades.

§ 9 Anmälades och bordlades Kungl. Maj:ts propositioner

Nr 4 med förslag till ny firmalag, m. m.

Nr 20 med förslag till ny lagstiftning om kriminalvård i anstalt m. m.

§ 10 Utsträckt motionstid

Ordet lämnades på begäran till

Herr BÖRJESSON i Falköping (c), som yttrade:

Herr talman! Jag tillåter mig hemställa att kammaren ville besluta att

tiden för avgivande av motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:4 med förslag till ny firmalag, m. m. måtte med hänsyn till ärendets omfattning utsträckas till första plenum efter onsdagen den 6 februari.

Nr 8

Tisdagen den
22 januari 1974

Utsträckt
motionstid

Denna hemställan bifölles.

§ 11 Anmälades och bordlades motionerna

Nr 184 av herrar *Torwald* och *Bengtsson* i Göteborg om ändrade öppethållandetider för vallokaler vid allmänna val

Nr 185 av herr *Werner* i Tyresö *m. fl.* om lagstadgad rätt för församling att ombesörja begravningar

Nr 186 av herr *Wijkman* och fru *Mogård* om inrättande av ett riksdagen underställt sekretariat för framtidsstudier

Nr 187 av herr *Andersson* i Örebro *m. fl.* om slopande av annons- och reklamskatten

Nr 188 av herr *Helén m. fl.* angående de mindre och medelstora företagens avgifts- och uppgiftsskyldighet

Nr 189 av herr *Helén m. fl.* om trygghetsfonder för mindre och medelstora företag

Nr 190 av herr *Helén m. fl.* om skattelättnader för ägare av familjeföretag

Nr 191 av herrar *Hörberg* och *Jonsson* i Alingsås om åtgärder för att stimulera bostadsuppvärmning med inhemsk bränsle

Nr 192 av herrar *Hörberg* och *Petersson* i Röstänga angående beskattningen av makars folkpension

Nr 193 av herr *Nilsson* i Agnäs *m. fl.* om befrielse för de kristna samfunden från skyldigheten att erlägga arvsskatt

Nr 194 av fru *af Ugglas m. fl.* om ökad information i lönebeskeden till statsanställda

Nr 195 av herr *Bohman m. fl.* om inrättande av en forsknings- och utvecklingsenhet vid rikspolisstyrelsen

Nr 196 av herrar *Fridolfsson* och *Nordgren* om lagstiftning rörande ekonomiskt förtal

Nr 197 av herr *Hermansson m. fl.* angående SÄPO:s verksamhet

Nr 198 av herr *Jonasson* om skadeersättning vid dammolyckor m. m.

Nr 199 av herr *Svensson* i Malmö *m. fl.* angående de homosexuellas familjerättsliga ställning m. m.

Nr 200 av herr *Svensson* i Malmö *m. fl.* angående vårdnaden av barn utom äktenskapet

Nr 201 av herr *Ahlmark* angående behandlingen av judarna i Sovjetunionen

Nr 202 av herr *Hermansson m. fl.* om erkännande av Cambodjas nationella enhetsregering, GRUNC

Nr 203 av herr *Hörberg m. fl.* angående värnpliktsutbildningen inom Göteborgsregionen

Nr 204 av herr *Strömberg* om bättre utnyttjande av verkstäderna vid Ostkustens örlogsbas

Nr 205 av herr *Hermansson m. fl.* om införande av studielön

Nr 206 av herrar *Magnusson* i Nennesholm och *Johansson* i Skärstad om jämställdhet mellan makar i ATP-hänseende

Nr 207 av fru *Marklund m. fl.* om vidgad rätt till vårdbidrag

Nr 208 av herrar *Westberg* i Ljusdal och *Eriksson* i Arvika om sjukpenningförsäkring för vissa ensamstående

Nr 209 av herrar *Westberg* i Ljusdal och *Rask* om vidgad rätt till studielån

Nr 210 av herr *Wijkman* om höjning av studiebidragen, m. m.

Nr 211 av herrar *Bengtsson* i Göteborg och *Pettersson* i Örebro om handikappuppställande intensivverksamhet

Nr 212 av herr *Hagberg* i Borlänge m. fl. om kortare arbetstid för skiftarbetare m. fl.

Nr 213 av herr *Helén m. fl.* angående narkotikamissbruket

Nr 214 av herr *Hermansson m. fl.* om vidgad rätt till semester för deltidsanställda

Nr 215 av herr *Johansson* i Växjö och fröken *Pehrsson* om ett program för gymnastik och idrott i förskolan

Nr 216 av fru *Mogård* angående informationen och rådgivningen till föräldrar om barns utveckling och fostran

Nr 217 av herr *Wachtmeister* i Staffanstorps och fru *Troedsson* om åtgärder mot utspärning av specialistkompetenta underläkare

Nr 218 av herrar *Westberg* i Ljusdal och *Sellgren* om behörighetsbestämmelser för ålderdomshemsföreståndare

Nr 219 av herr *Björk* i Gävle och fru *Hambraeus* om ökat anslag till hemgårdsrörelsen

Nr 220 av fru *Sundström m. fl.* om utredning angående en särskild avdelning för barnkultur inom kulturrådet, m. m.

Nr 221 av herrar *Bengtsson* i Göteborg och *Pettersson* i Örebro angående huvudmannaskapet för undervisning och socialt stöd åt barn med särskilda behov

Nr 222 av herr *Johansson* i Växjö och fröken *Pehrsson* om ett program för gymnastik och idrott i grundskolans lägstadium

Nr 223 av fru *Mogård* om åtgärder till stöd för sommarverksamhet för barn i skolmognadsklass

Nr 224 av herrar *Pettersson* i Örebro och *Bengtsson* i Göteborg angående tilldelningen av skolledartjänster

Nr 225 av fru *Rönnung* om ändring av kvoteringsbestämmelserna vid intagning till vissa utbildningslinjer

Nr 226 av fru *Rönnung m. fl.* om införande av socialpraktik inom gymnasieskolans sociala linje

Nr 227 av fru *Sundberg* och herr *Nordstrandh* om skärpta behörighetsregler för undervisning i musik och gymnastik på grundskolans mellanstadium

Nr 228 av fru *Sundberg m. fl.* om inrättande av en internationell gymnasielinje

Nr 229 av herr *Fälldin m. fl.* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:2 om medelsanvisning på tilläggsstat

Nr 230 av herr *Fälldin m. fl.* angående de planerade fasta förbindelserna över Öresund

- Nr 231 av herr *Magnusson* i Kristinehamn *m. fl.* om förstärkning av inlandsbanans kapacitet
- Nr 232 av fru *Anér* om främjande av biodynamisk jordbruksdrift
- Nr 233 av fru *Anér m. fl.* om en årlig miljörapport
- Nr 234 av fru *Anér m. fl.* angående användningen av försöksdjur vid vetenskapliga experiment
- Nr 235 av herr *Helén m. fl.* angående miljöpolitiken
- Nr 236 av herrar *Josefson* och *Fågestbo* angående rationaliseringsstödet till familj jordbruk
- Nr 237 av herr *Palm* och fru *Lundblad* om ett inflations skydd inom jordbruket
- Nr 238 av herr *Svanström m. fl.* om ökat anslag till miljöinformation
- Nr 239 av herr *Helén m. fl.* om ökad regional företags service, m. m.
- Nr 240 av herr *Helén m. fl.* om ökat stöd till produktutveckling i mindre företag, m. m.
- Nr 241 av herr *Helén m. fl.* angående kapitalförsörjningen i mindre och medelstora företag
- Nr 242 av herr *Helén m. fl.* om en särskild bolagsform för mindre företag
- Nr 243 av herr *Helén m. fl.* angående energipolitiken
- Nr 244 av herr *Hermansson m. fl.* angående produktionen av torv
- Nr 245 av herr *Hermansson m. fl.* om åtgärder mot ökat utländskt inflytande över svenska företag
- Nr 246 av herr *Lövenborg* och fru *Marklund* om statsbidrag till undersökning av uranfyndigheterna i Arjeplog-Arvidsjaurområdet
- Nr 247 av herr *Magnusson* i Borås *m. fl.* angående verkan från konkurrenssynpunkt av selektiva stödåtgärder inom näringslivet
- Nr 248 av fru *Mogård* och fru *Troedsson* om auktorisation för hemförsäljning
- Nr 249 av herr *Regnéll m. fl.* om slopande av skyldigheten för statliga organ att anlita Allmänna förlaget
- Nr 250 av herr *Boo m. fl.* om införlivande av Ludvika och Smedjebacken med det allmänna stödområdet
- Nr 251 av fru *Gradin m. fl.* om planmässiga insatser för invandrade finska zigenares anpassning i Sverige
- Nr 252 av herr *Helén m. fl.* om en allmän arbetslöshetsförsäkring
- Nr 253 av herr *Hermansson m. fl.* om minimiarbets tid för deltidsanställda
- Nr 254 av herr *Hörberg m. fl.* om fördjupad arbetsdemokrati inom ställiga företag
- Nr 255 av herr *Lidgard m. fl.* angående omlokaliseringen av statlig verksamhet
- Nr 256 av herr *Wijkman m. fl.* om flyttningsbidrag till nytexaminerade från postgymnasial utbildning
- Nr 257 av herr *Helén m. fl.* om åtgärder för energibesparing inom bostadssektorn
- Nr 258 av herrar *Hörberg* och *Jonsson* i Alingsås om bevarande av koloniträdgårdarna

Nr 8

Tisdagen den
22 januari 1974

Nr 259 av herr *Hörberg m. fl.* om åtgärder för att främja produktion av markkontaktbostäder

Nr 260 av herr *Wennerfors* och fru *Mogård* angående den ekologiska sakkunskapen i byggnadsnämnd

§ 12 Meddelande ang. enkla frågor

Meddelades att följande enkla frågor framställdes, nämligen

den 21 januari av

Nr 28 Herr *Nyquist* (fp) till herr kommunikationsministern om inrättande av trafiknämnder med enbart kommunal representation:

Avser statsrådet att föreslå riksdagen besluta om inrättande av kommunala trafiknämnder i enlighet med det förslag som utarbetats av en för Svenska kommunförbundet och trafiksäkerhetsverket gemensam arbetsgrupp?

Nr 29 Herr *Nyquist* (fp) till herr handelsministern om statlig kreditgaranti för oljeinköp till kraftvärmeverk:

Är statsrådet beredd medverka till att statlig kreditgaranti ges för de oljeinköp som avser att säkra en tillfredsställande lagerreserv för de kraftvärmeverk som ägs och drivs av kommunalt bolag tillsammans med statens vattenfallsverk?

Nr 30 Herr *Nyquist* (fp) till herr kommunikationsministern angående sträckningen av planerad motortrafikled förbi Gamla Uppsala:

Är statsrådet beredd medverka till att den planerade motorvägen/motortrafikleden (E 4) öster om Uppsala ges en sådan sträckning och utformning, att de från rikssynpunkt omistliga kultur- och miljövärdena vid Gamla Uppsala fredas?

den 22 januari av

Nr 31 Herr *Fågelsbo* (c) till herr kommunikationsministern om rätt att utnyttja 67-kort i förstaklassvagn:

Är kommunikationsministern villig medverka till att innehavare av statens järnvägars s. k. 67-kort får valfrihet att utnyttja detta även vid resa i förstaklassvagn?

§ 13 Kammaren åtskildes kl. 16.12.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert